

BESLUT

1986-05-12 11.1211-377-86
obj. nr.10 02 050

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Ire i Ringamåla socken,
Karlshamns kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Ire
Kommun	Karlshamn
Socken	Ringamåla
Fastighet	Ire 1:6
Läge	Omkring 20 km N Karlshamn vid riksväg 29
Kartblad	Ekonomiska kartbladet 03498 Loberget
Areal	Omkring 59 ha varav 2 ha vatten
Fastighetsägare	Staten genom statens naturvårdsverk (naturvårdsfonden)
Nyttjanderätter	Olofströms kraft AB (kraftled- ning) Televerket (teleanläggning) Karlshamns kommun (natur- och kulturskola)
Naturvårdsför- valtare	Domänverket

Naturtyper	41 ha blandskog, varav 21 ha av urskogskaraktär, 13 ha äng jämte lövholmar, 2 ha öppen mark (tidigare åker), 1 ha tomt- och vägmark, 1,5 ha sjö, samt 0,5 ha å.
Landskapstyp	Skogslandskap
Naturgeografisk region	12 a sydöstra Smålands sjö- och skogrika slättområden
Skyddsmotiv	Allmänekologiska Kulturhistoriska Botaniska Zoologiska Geologiska
Syfte	Att skydda och återskapa ett från naturvetenskaplig och kulturhistorisk synpunkt representativt och särskilt värdefullt äldre kultur- och odlingslandskap samt bevara vissa skogsekosystem av urskogskaraktär. Reservatet skall vara tillgängligt dels för att tillgodose Ire natur- och kulturskolas behov av mark och vattenområden för naturstudier, dels för vetenskaplig forskning, dels för allmänhetens friluftsliv
Befintliga anläggningar m m	Ire natur- och kulturskola. Parkeringsplatser, strövstigar
Inventeringar	Geologisk dokumentation av Ire-Lobergetområdet, Länsstyrelsen i Blekinge län (Mats Hebrand). Meddelande 1983:2 Vegetation och hävd i Ire-Lobergetområdet. Länsstyrelsen Blekinge län (Leif Jonsson). Meddelande 1983:3 Översiktlig vegetationskartering samt markhistorisk utredning i

Ireområdet (Leif Jonsson).
Meddelande från avdelningen för
ekologisk botanik. Lunds
universitet 1975 Årg. 3 nr 4
Ire by - Historien om två
gårdar.
Länsstyrelsen i Blekinge län
(Dan Carlsson).
Uppmätning av byggnader och
gårdstomt på Ire 1:6.
Länsstyrelsen i Blekinge län
(Kerstin och Lars Holmer).

Beskrivning

Naturreservatet utgörs av fastigheten Ire 1:6, den s k Håkansgården, och ett område som tidigare tillhört fastigheten Ire 1:19, den s k Jönsgården men 1984 införlivats med Ire 1:6. Markerna har brukats på ålderdomligt sätt med slätter, hamling, gammaldags åkerbruk på små odlingslotter, plockhuggning och nötkreatursbete i utmarksskogen ända fram till 1960-talet. I markerna kan ett stort antal tecken på de forna brukarnas arbete iakttas: odlingsrösen, stenmurar, rester av gårdsgårdar, hamlade träd m m.

Moderna jord- och skogsbruksmetoder har aldrig tillämpats inom reservatet. Det är ett för det gamla bondelandskapet representativt område. På Håkansgården har både mangårdsbyggnad, ladugård och ett uthus kunnat bevaras. På platsen för den forna Jönsgården har en natur- och kulturskola uppförts. Byggnaden har så långt möjligt anpassats till den känsliga miljön.

Naturreservatet sträcker sig från Mieån i sydväst till gränsen mot Kronobergs län i nordost. Det är ett oförstört avsnitt av Mieåns dalgång och den omgivande skogsterrängen. Berggrunden består av kvarts- och fältspatrik granit. Jordlagren utgörs i anslutning till Mieåns dalgång av isälvsavlagringar i form av terrassbildningar, i övrigt av moig, sandig och blockrik morän med oregelbunden och småkullig ytform.

Vegetationen är starkt präglad av tidigare markhävö. På grusavlagringarna i västra delen av området, den forna inägomarken, utgörs trädvegetationen av lövträd, främst ek, avenbok, bok, ask, björk och al. Floran är artrik, särskilt på de

fuktiga och friska slätterängarna. Inslaget av hamlade träd, främst askar, är påfallande stort. I moränterrängen, den tidigare utmarken, är barrträden förhärskande. Granen dominerar i väster, inslaget av tall och vissa äldre lövträd ökar mot öster. Den nordöstra delen utgörs av ett drygt 20 ha stort barrskogsdominerat urskogsartat område av stort biologiskt värde. Mitt i reservatet ligger Västragylet, en starkt försurad och oligotrof brunvattensjö.

Reservatet utgör del av Ire-Loberget-området som enligt den fysiska riksplaneringen är av riksintresse för den vetenskapliga och kulturella naturvården. Det är vidare upptaget i naturvårdsplanen för länet och är enligt denna ett värdefullt kultur- och odlingslandskap med främst zoologiska, botaniska och geologiska värden.

I det av länsstyrelsen upprättade kulturminnesvårdsprogrammet har Ire-Loberget-området upptagits som ett område av riksintresse.

Ärendets beredning

Fastigheten Ire 1:6 överfördes från allmänna arvsfonden till naturvårdsfonden 1981. Genom fastighetsreglering 1984 överfördes den sydvästra delen av Ire 1:19 till Ire 1:6. Omfattande restaureringsarbeten av byggnader och inägomarken på Ire 1:6 har utförts som statligt beredskapsarbete sedan fastigheten överfördes till naturvårdsfonden. På den plats där Jönsgårdens ladugård tidigare stått har en byggnad för Ire natur- och kulturskolas behov uppförts som statligt beredskapsarbete. Avtal har träffats mellan statens naturvårdsverk och Karlshamns kommun angående arrendering av dels de äldre byggnaderna på Ire 1:6, dels den nya byggnaden i anslutning härtill, dels ett mindre markområde omkring byggnaderna.

Omfattande inventeringar av områdets geologi, vegetation och flora samt markhistoria och övriga kulturhistoriska förhållanden har utförts på uppdrag av länsstyrelsen.

Fråga om bildande av naturreservat har väckts av länsstyrelsen enligt det åtgärdsprogram som tillhör naturvårdsplanen.

Förslag till naturreservat har upprättats på grundval av inventeringsmaterial samt efter samråd med arbetsgruppen för Ire natur- och kulturskola, i

vilken statens naturvårdsverk, länsstyrelsen, domänverket och Karlshamns kommun är företrädda.

Yttranden över förslaget har inkommit från statens naturvårdsverk, Karlshamns kommun, skogsvårdsstyrelsen, vägförvaltningen och domänverket.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Området har ett värdefullt kultur- och odlingslandskap med lövängar, hamlade träd, små åkrar, odlingsrösen, stenmurar och andra hägnader samt välbevarade byggnader. Ire 1:6 utgör ett representativt exempel på den typ av bondegårdar som fördom fanns i den blekingska skogsbygden.

Området är av stort allmänekologiskt och kulturhistoriskt intresse. Det har betydande botaniska och zoologiska värden genom förekomsten av ett stort antal naturtyper och stor artrikedom. Det är vidare geologiskt och limnologiskt intressant genom sin orördhet.

För att områdets naturvärden skall bevaras är det i behov av väl planlagda vårdåtgärder samt ett omfattande skydd. Det bör därför förklaras som naturreservat.

Beslut

Fastigheten Ire 1:6 bör som ovan nämnts skyddas på grund av sitt värdefulla kultur- och odlingslandskap samt biologiska värden.

Länsstyrelsen förklarar därför, med stöd av 7 § naturvårdslagen, området som naturreservat. I reservatet ingår dock inte riksväg 29 jämte härtill hörande vägområde, ej heller inom fastigheten belägen samfärdsväg.

Reservatet skall benämnas Ire.

Syfte

Syftet med reservatet skall vara att skydda och återskapa ett från naturvetenskaplig och kulturhistorisk synpunkt representativt och särskilt värdefullt äldre kultur- och odlingslandskap samt bevara vissa skogsekosystem av urskogskaraktär. Reservatet skall vara tillgängligt dels för att tillgodose Ire natur- och kulturskolas behov av

mark- och vattenområden för naturstudier, dels för vetenskaplig forskning, dels för allmänhetens friluftsliv.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägarens och annan sakägares rätt att förfoga över reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- uppföra helt ny byggnad eller anläggning
- anlägga väg
- anlägga campingplats
- anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel
- bedriva täkt i någon form
- spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa
- ta bort eller skada stengårdsgård eller odlingsröse
- dika eller lägga igen öppna diken
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle inom område som i skötselplanen anges som orörd skogsmark
- tillföra handelsgödsel
- slutavverka, gallra eller röja annat än enligt fastställd skötselplan
- utföra skogsodling
- plantera in för trakten främmande växt- eller djurarter
- använda kemiska bekämpningsmedel

Utan länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att

- ändra fasadbeklädnad, färgsättning eller takbeläggning på befintliga byggnader
- anlägga parkeringsplats
- uppföra flaggstång, mast eller antenn
- anlägga luft- eller markledning
- anbringa affisch, tavla, inskrift eller därmed jämförlik anordning, dock med undantag för reservats- och informationsskyltar för reservatets och natur- och kulturskolans behov enligt vad som angetts i skötselplanen
- tillföra kalk och andra jordförbättringsmedel
- anordna orienteringstävling

Ovan nämnda bestämmelser skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel eller för Ire natur- och kulturskolas verksamhet såsom den beskrivs i bifogade skötselplan för reservatet. Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga kraft- och teleledningar.

Skogsvårdslagstiftningens bestämmelser om skogsskydd skall inte gälla i de delar av reservatet där skogen skall lämnas orörd. Om mera omfattande stormfällningar inträffar kan dock åtgärder för att bekämpa skadeinsekter vidtas, t.ex. utsättande av insektsfällor. Upparbetning av virke får inte ske.

B. Föreskrifter enligt 9§ naturvårdslagen an-
gående skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att åtgärder vidtas inom området i enlighet med bifogade skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om
vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning
- skada stenmurar och odlingströsen
- framföra motordrivet fordon annat än på härför avsedda vägar och parkeringsplatser
- gräva upp växter
- plocka blommor på slåttermarker före den årliga slåttern (omkring 20 juli)
- otillbörligt störa djurlivet
- medföra ej kopplad hund
- göra upp eld annat än på anvisad plats
- tälta eller uppställa husvagn
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning
- på störande sätt utnyttja radio, bandspelare, eller motsvarande
- rida
- beträda slätterängarna under tiden 1 mars till ängsslåttern omkring 20 juli utom längs markerade strövstigar

Utan länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att

- fånga fjärilar eller skalbaggar
- bedriva vetenskaplig forskning eller undersökningsverksamhet

Föreskrifterna enligt 10 § naturvårdslagen skall inte utgöra hinder för tre natur- och kulturskolas verksamhet såsom den beskrivs i bifogade skötselplan för reservatet.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

*

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter m m som framgår av skötselplanen, se bilaga. Inom ramen för planen äger länsstyrelsen fortlöpande meddela anvisningar för förvaltningen.
2. Reservatet skall förvaltas av domänverket. Samråd skall vid förvaltningen ske med länsstyrelsen och Karlshamns kommun. Vid förvaltningen av reservatet skall möjligheterna att samordna natur- och kulturskolans verksamhet med skötseln av reservatet tas till vara. Det ankommer vidare på förvaltaren att söka träffa avtal med närboende, hembygdsförening eller naturvårdsförening angående tillsyn och viss skötsel av reservatet.
3. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

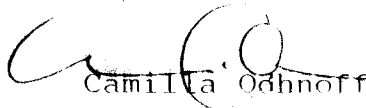
Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft dagen efter den dag kungörelse om beslutet varit införd i länets författningssamling.

Besvär över detta beslut kan anföras genom skrivelse till regeringen. Skrivelsen skall tillställas jordbruksdepartementet och ha inkommit dit inom tre veckor från den dag klaganden fått del av beslutet.

Klaganden skall i besvärsskrivelsen tydligt ange länsstyrelsens beslut eller foga beslutet till skrivelsen. Vidare bör klaganden meddela sin fullständiga adress.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket landshövdingen Camilla Odhnoff beslutat och avdelningsdirektören Lars Bergenudd varit föredragande, har även länsrådet Svante Ingemarsson, förste länsassessorn Staffan Dahlberg, länsantikvarien Anne-Beate Jonsson, överlantmätaren David Åberg, länsarkitekten Georg Vass och tf naturvårdsdirektören Ulf Lettevall deltagit.

Camilla Odhnoff

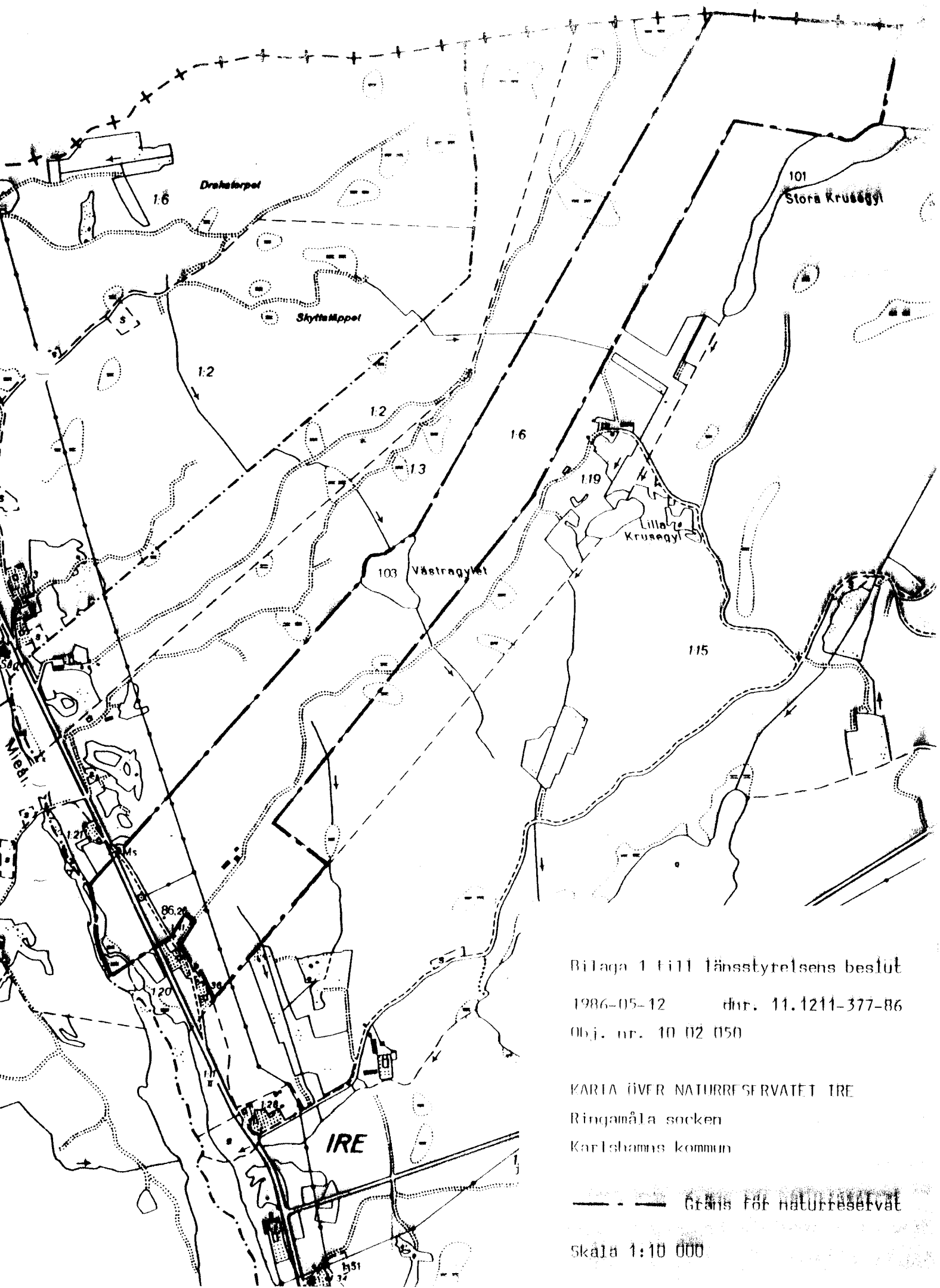

Lars Bergenudd

BILAGOR

- 1 karta med reservatsgränser
- 2 skötselplan jämte kartbilagor, skötselområden och friluftsanordningar

SÄNDLISTA

statens naturvårdsverk 2 ex
riksantikvarieämbetet
kammarkollegiet
domänverket, södra regionen, Växjö rek+mb
domänverket, Kristianstads revir, Kristianstad rek+mb
skogsvårdsstyrelsen 1 ex
fastighetsdöbilsmyndigheten i Karlshamns
distrikt
vägförvaltningen
lantbruksnämnden
fiskerinämden
C BK/Fq 15
länstantikvarien
Karlshamns kommun (kommunkansliet, fritidsnämnden,
byggnadsnämnden skolkontoret)
Olofströms Kraft AB, Olofström rek + mb
Televerket rek + mb
Ire Natur- och kulturskola, Asarum 25 ex
Karlshamns polisdistrikt, Karlshamn
Svenska naturskyddsföreningen, Kungsholms strand
125, 112 34 Stockholm
Länsförbundet av Svenska Naturskyddsföreningen, c/o
Lennart Mattsson, Karlskrona
Blekinge läns jaktvårdsförening
Växtekologiska institutionen, Lunds universitet,
Lund
Naturvårdsföreningen i Karlshamn-Olofström, c/o
Lennart Olofsson, Långeboöda, Svängsta
Västblekinges ornitologiska klubb, c/o Mats Olsson,
Kyrkogatan 34, Karlshamn
Ringamåla hembygdsförening
Karlskrona ornitologiska klubb, Fack 1013, 371 24
Karlskrona
Ekologihuset, Per Brinck, Lunds universitet, Lund
Björn Berglund, Kvartärgeologiska institutionen,
Lunds universitet
Leif Jonsson, Ekvägen 2, 240 17 S.Sanby
Stig Håkansson, Ire, 292 02 Asarum
Göran Johansson, Vikbogatån 12, 212 32 MALMÖ
Arne Tenland, Mörrövångsskolan, 290 71 MÖRRUM
Jan Andersson, Statens naturvårdsverk, Box 1302,
171 25 Solna
kulturvårdsenheten
lantmäterienheten
planenheten
naturvårdsenheten 20 ex
registret
akten

Bilaga 1 till länsstyrelsens beslut

1986-05-12 dnr. 11.1211-377-86

Obj. nr. 10 02 050

KARTA ÖVER NATURRESERVATET IRE

Ringamåla socken

Karlshamns kommun

--- Gräns för naturreservat

Skala 1:10 000